

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 23.10.1985, sp. zn. Cpj 205/85, ECLI:CZ:NS:1985:CPJ.205.1985.1

Číslo: 27/1986

Právní věta: Jestliže bylo záporné rozhodnutí příslušného orgánu, jehož je třeba ve smyslu ustanovení § 47 odst. 1 o. z. ke smlouvě, státní notářství návrh na registraci smlouvy zamítne. Stejně rozhodne i tehdy, jestliže byl návrh na registraci smlouvy podán po uplynutí lhůty uvedené v ustanovení § 47 odst. 3 o. z. /1/.

Soud: Nejvyšší soud ČSR

Datum rozhodnutí: 23.10.1985

Spisová značka: Cpj 205/85

Číslo rozhodnutí: 27

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Lhůty, Notářství, Notářství státní, Registrace smlouvy

Předpisy: 40/1964 Sb. § 47

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

U státní notářství i odvolacích soudů není jednotný názor v otázce, jak rozhodnout o návrhu na registraci smlouvy, bylo-li rozhodnutí podle ustanovení § 47 odst. 1 o. z. záporné nebo jestliže před podáním návrhu uplynula lhůta uvedená v ustanovení § 47 odst. 3 o. z.

Část státních notářství a soudů v obou uvedených případech rozhoduje tak, že návrh na registraci zamítá, protože tu nejde o nedostatek procesní podmínky, ale o věcné vyřízení návrhu. Jiná státní notářství a odvolací soudy řízení zastavují; rozhodují tak proto, že když nebyly splněny podmínky uvedené jak v ustanovení § 47 odst. 1, tak i v ustanovení § 47 odst. 3 o. z., smlouva se od počátku ruší, takže v době rozhodování státního notářství již neexistuje, a tím, i když nebyl návrh na registraci vzat zpět, odpadl předmět řízení jako jeho nezbytná podmínka.

Notářský řád 2) neupravuje možnost a podmínky zastavení řízení, takže je nutno posoudit s přihlédnutím k ustanovení § 25 not. ř., zda a v jakém rozsahu lze v tomto řízení užít ustanovení občanského soudního řádu 3) o zastavení řízení, zejména ustanovení § 43 odst. 2, § 96, § 104, § 107 o. s. ř. K zastavení řízení o registraci smlouvy může z povahy věci dojít jen tehdy, jestliže nejsou dány z hlediska procesních předpisů podmínky pro to, aby státní notářství mohlo o registraci smlouvy jednat (§ 103 o. s. ř. 4)). Bude tomu tak zpravidla tehdy, jestliže k návrhu není připojen prvopis smlouvy.

Vzhledem k ustanovení § 63 odst. 2 not. ř. (ve znění zákona č. 134/1982) a § 47 odst. 1 o. z. lze uvedený okruh rozšířit o případy, kdy účastník přes poučení ve stanovené lhůtě nepředloží rozhodnutí nebo vyjádření příslušného orgánu ke smlouvě, které je ve smyslu ustanovení § 63 odst. 2 not. ř. povinen předložit. Státní notářství tato rozhodnutí ani vyjádření nemůže samo opatřit. Jde tedy i v těchto případech o náležitost návrhu a v případě nesplnění uvedené povinnosti může státní notářství podle ustanovení § 25 not. ř. a § 43 odst. 2 o. s. ř. řízení zastavit. Jestliže však účastník bude tvrdit, že žádané rozhodnutí či vyjádření není ke smlouvě třeba, a proto je odmítne předložit, státní notářství musí v tom případě návrh na registraci posoudit věcně a návrh na registraci zamítnout, anebo dojde-li k závěru, že rozhodnutí nebo vyjádření v daném případě není třeba, smlouvu registruje 5) .

Jestliže byl podán návrh, k němuž byla připojena smlouva i záporné rozhodnutí (ve smyslu ustanovení § 47 odst. 1, poslední věta, o. z.), a jestliže byly splněny i ostatní náležitosti návrhu ve smyslu ustanovení § 62 odst. 2 not. ř., nelze řízení zastavit pro nedostatek podmínek řízení. Skutečnost, že podle hmotněprávních předpisů je nutno na smlouvu hledět jako na smlouvu zrušenou, nemůže mít na vyřízení podaného návrhu vliv. Právní úkon byl, avšak vzhledem k příslušnému hmotněprávnímu ustanovení trpí vadou, pro kterou nelze návrhu na jeho registraci vyhovět. Zákonná úprava přitom vychází z toho, že tu právní úkon je, byl učiněn, ale nemůže způsobit právní následky, které by jinak nastaly, kdyby netrpěl uvedenou vadou. Podle toho je nutno také návrh na registraci takového právního úkonu vyřídit.

Uvedené skutečnosti rozhodné pro posouzení návrhu na registraci smlouvy státní notářství zjišťuje po podání návrhu při posuzování důvodnosti návrhu. Nejde již o posouzení náležitostí návrhu, ale o posouzení hmotněprávních předpokladů pro věcné vyřízení návrhu na registraci (tedy platnosti smlouvy či existence platné smlouvy), i když při rozhodování státní notářství vychází ze stejných podkladů. Je proto nutné o návrhu věcně rozhodnout (§ 64 odst. 1 not. ř.) a nikoli řízení zastavit.

Uvedené zásady platí jak pro případy uvedené v ustanovení § 47 odst. 1 o. z. (tj. kdy rozhodnutí např. místního národního výboru podle ustanovení § 490 odst. 2 o. z. je záporné), tak pro případy uvedené v ustanovení § 47 odst. 3 o. z., kdy návrh nebyl podán ve lhůtě tam uvedené a smlouvě platí, že od ní účastníci odstoupili (zda je tomu tak, je rozhodné pro věcné posouzení návrhu).

1) Viz i č. 48/1985 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, str. 561.

2) zákon č. 95/1963 Sb. (jehož úplné znění se změnami a doplňky bylo vyhlášeno pod č. 72/1983 Sb.)

3) zákon č. 99/1963 Sb. (jehož úplné znění se změnami a doplňky bylo vyhlášeno pod č. 78/1983 Sb.)

4) Viz i č. 22/1975 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, str. 102 – 104.

5) Srov. i č. 32/1982 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, str. 185, odst. 2.